

DOI: 10.5281/zenodo.2578944

UDC Classification: 316.334.3 - 053.6 (477)

JEL Classification: J08, J13, I38

YOUTH AND YOUTH POLICY

МОЛОДЬ І МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА

Andrey V. Karpenko, PhD in Economics, Associate Professor
Zaporizhzhya National Technical University, Zaporizhzhya, Ukraine
ORCID: 0000-0002-5717-4349
Email: andreykarpenko@ukr.net

Larysa I. Yeskova
Zaporizhzhya National Technical University, Zaporizhzhya, Ukraine
ORCID: 0000-0002-2574-3308
Email: yeskova.larysa@gmail.com
Recieved 14.11.2018

Karpenko A.V., Yeskova L.I. Молодь і молодіжна політика. Оглядова стаття.

У статті розглянуто поняття «молодь» і «молодіжна політика», визначена мета державної молодіжної політики та показники, що відображають соціально-економічний стан і можливості розвитку країни. Проведено порівняння підходів до визначення вікових меж молоді. Розкрито основні напрями та пріоритети реалізації державної молодіжної політики в процесі розвитку держави та суспільства. Визначено необхідність удосконалення системи освіти, збільшення її фінансування. Запропоновано ввести у закладах вищої освіти не залежно від напрямку підготовки навчальні дисципліни з формування базових знань із організації та ведення підприємництва. Обґрунтовано важливість сприяння в процесі навчання формуванню у випускників закладів вищої освіти підприємницьких навичок. Надано практичні рекомендації щодо зниження соціального напруження, через розвиток молодіжного підприємництва.

Ключові слова: молодь, молодіжна політика, освіта, зайнятість молоді, молодіжне підприємництво, бізнес-інкубатор

Karpenko A.V., Yeskova L.I. Youth and youth policy. Review article.

The article discusses the concept of "youth" and "youth policy", defined the purpose of state of youth policy. The indicators of the influence of youth policy on the development of the country were recognized. The approaches to determining the age limits of youth were analyzed. The main directions and priorities of the implementation of the state youth policy in the process of development of the state and society are revealed. The necessity of improvement of the education system and increasing of its financing is determined. Proposed to introduce in the higher educational establishments, regardless of the direction of training, the discipline of the formation of basic knowledge of the organization and working process of entrepreneurship. Facilitate the formation of entrepreneurial skills at university graduates in the process of training. Practical recommendations for reducing social tensions through the development of youth entrepreneurship are given.

Keywords: youth, youth policy, education, youth employment, youth entrepreneurship, business incubator

Сучасні глобалізаційні процеси та формування інформаційної економіки вносять значні корективи у систему суспільно-економічних відносин, де суттєво зростає роль молоді, що швидше за інші категорії населення здатна залучатися до нових проявів соціально-економічних процесів. Молоде покоління, яке зростало в епоху започаткування значних технологічних змін поступово формує новий клас населення, що здатний до суттєвих змін. Не випадково, що серед усіх світових процесів останніх років найпомітнішими і найвідчутнішими визнаються зміни світоглядних орієнтацій молодих людей. Тому, сучасні суспільні злами та зміни, що продовжуються в Україні з початку формування цивілізованих ринкових відносин, визнання й прийняття європейських цінностей та побудови громадянського суспільства впливають на створення нового покоління громадян, що особливо відображається на молоді. Відповідно від активності, творчості та громадянської позиції молоді залежить швидкість та якість трансформаційних змін і можливості розбудови в Україні інноваційної економіки.

Молодь завжди уособлювала майбутнє людства, оскільки для повноправної участі в житті суспільства вона намагалася якомога швидше соціалізуватися, і тим самим спричиняла суттєві зрушення в системі. Будучи основною частиною людських ресурсів країни, молодь перетворює та пришвидшує існуючий порядок відносин і є провідником соціальних змін, економічного розвитку і технічного прогресу держави. Крім того, майже в кожній країні на молодь припадає п'ята частина всього населення. Це доводять дані ООН, за якими молодь (особи віком 15-24 роки) складає близько 20% від загальної чисельності населення світу та понад 80% (прогнозується у 2025 до 89%) молоді мешкає в країнах, що розвиваються [1].

Соціально-економічне становище України, в тому числі її кількісний та якісний рівень населення, напрямку залежить від ставлення суспільства до молоді й можливостей її розвитку. На сьогодні молодь в Україні є однією з особливо незахищених в економічному плані та найбезправніших у соціально-правовому відношенні соціальних спільнот, яка живе в умовах підвищеної соціальної напруги і психологічного дискомфорту. Без належної уваги до виробничого, соціального, духовного життя молоді

з боку держави Україна втрачатиме значні можливості та буде не здатна економічно розвиватися. Відповідно важливо врахувати, що сучасні загальноекономічні проблеми в Україні сьогодні доповнюються невирішеними проблемами молоді. Тому сьогодні як ніколи важливо консолідувати зусилля влади, роботодавців, суспільних організацій і громадськості до послідовного вирішення таких невідкладних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Актуальні питання у сфері формування та реалізації молодіжної політики на загальнодержавному рівні та значення розвитку молоді у соціально-економічному розвитку країни знайшли своє відображення у працях: М.Ф. Головатого [2], Є.І. Бородіна, Ю.В. Борисової, Н.М. Літвінової [3], І.М. Ільїнського [4], А.А. Карнаух [5], Г.В. Коваль [6], В.К. Криворученка [7], Е.М. Лібанової [8], Т. Вагнера [9], М. Бриса [10] та інших. Однак, сучасний стан молоді та ситуація з залученням її у економічні процеси країни визначає необхідність вдосконалення державного управління з питань молодіжної політики через науковий та аналітичний супровід своєї діяльності, а також вироблення практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності їх роботи. Актуальність і недооцінення молоді в Україні обумовили вибір теми роботи.

Метою статті є дослідження теоретичних засад молодіжної політики й стану її реалізації в Україні та обґрунтування розвитку молодіжного підприємництва.

Виклад основного матеріалу дослідження

У сучасній науковій літературі існує багато трактувань категорії «молодь», серед яких найбільш поширеним є визначення її як суспільно диференційованої соціально-демографічної спільноти зі специфічними фізіологічними, психологічними, пізнавальними, культурно-освітніми та іншими властивостями. Особливими рисами молоді є її біосоціальне дозрівання, що передбачає здійснення самовияву її внутрішніх сутнісних сил і соціальних якостей. Молодь тому і є специфічною спільнотою, що більшість її характерних ознак на відміну від представників старших поколінь і вікових груп перебувають у стані формування і становлення [11].

Молодь – це соціально-демографічна група, що виділяється на основі сукупності вікових характеристик, особливостей соціального стану та обумовлюється наявністю певних соціально-психологічних властивостей, що мають соціально-історичну природу й залежать від суспільства, його устрою, культури та інших особливостей [12]. Тобто молодь – це категорія населення визначеного віку, якій притаманні специфічні властивості, що змінюються в процесі навчання та іншої діяльності й визначають її розвиток.

Дискусійною рисою молоді завжди були та залишаються вікові межі, оскільки вони визначають структуру населення та здійснюють суттєвий вплив на підходи й необхідні обсяги ресурсів для розвитку молодого покоління. Тому не випадково, що межі молодіжного віку фіксуються у відповідних нормативно-правових документах та обґрунтовані особливостями підготовки і вступу молоді у продуктивне життя. Тобто, в таких документах обумовлено право і можливість молодих людей займатися самостійною професійною діяльністю, створювати сім'ю, нести відповідальність за свої вчинки [5]. Відповідно стан розвитку суспільно-економічних відносин в країні та можливості до підтримки молоді й виступали визначальною умовою формування вікових меж молодого покоління.

В Україні, ще у складі СРСР, вікові межі молоді були визначені від 14 до 29 років, а сьогодні – вже 15-35 років. Частково це пов'язано з уніфікацією статистики, імплементацією міждержавних угод, старінням населення тощо. У багатьох дослідженнях вчені доводять, що у 70-80-і роки завдяки акселерації, ускладненню процесу соціалізації, вікові межі молоді суттєво розширилися й нині знаходяться: нижня – між 14 і 16 роками; верхня – між 25 і 30 роками, а у окремих країнах і до 35 років [5]. Основою цього є висловлене рядом науковців міркування про продовження соціалізації особистості в суспільстві, збільшення віку вступу до трудового життя, підвищення якості молоді в трудовій сфері, досягнення економічної самостійності та незалежності від допомоги батьків.

Отже, вікові межі відображають об'єктивні процеси у житті і розвитку людства: з одного боку, все наполегливіше висувається завдання більш ранньої соціалізації молоді, включення її в трудову практику на більш ранніх етапах, а з другого – зростають межі середнього і старшого віку, тривалості життя в цілому, продовжуються терміни навчання та соціально-політичної адаптації, стабілізації сімейно-побутового статусу молодих людей тощо [5]. Тобто розбіжності у визначенні вікової періодизації молоді пов'язані з соціально-економічними умовами в країні, культурними особливостями, звичками та традиціями. Завищення вікових меж в Україні призводить до неефективного застосування молодіжної політики, тому що молоді люди в 15 і в 35 років мають різні потреби та можливості, відповідно і їх різна корисність.

Будь яка держава на певному етапі свого розвитку виконує специфічну функцію щодо окремих соціальних груп суспільства, яку прийнято називати державною політикою. За прийнятою Декларацією «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» (грудень 1992 р.): державна молодіжна політика – це системна діяльність держави у відносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом, що здійснюється в законодавчій, виконавчій, судовій сферах і ставить за мету створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов та гарантій для життєвого самовизначення,

інтелектуального, морального, фізичного розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу як у власних інтересах, так і в інтересах України» [13]. Тобто основне спрямування Державної молодіжної політики в Україні полягає у сприянні повноцінному розвитку молодих громадян.

На думку науковців державна молодіжна політика визначається як:

1. по-перше, система ідей, теоретичних положень про роль і місце молодого покоління, по-друге, практична діяльність суб'єктів такої політики: держави, громадських організацій та інших соціальних інститутів щодо реалізації цих ідей, положень і директив з метою формування і розвитку молоді [7];
2. політика, що спрямована на вирішення питань виховання, освіти, праці, побуту, відпочинку, духовного та фізичного розвитку молодого покоління [14];
3. один із специфічних і пріоритетних напрямків діяльності держави, її органів з метою створення певних умов і соціальних гарантій для соціального становлення та розвитку молодих громадян, їх щонайповнішої самореалізації як в особистих, так і у суспільних інтересах [2].

Відповідно, молодіжна політика – це законодавчо визначені положення щодо місця і ролі молоді у суспільстві та соціально-економічному розвитку, затверджена політика і практичні заходи державних інституцій з формування соціальних гарантій та відповідних умов становлення і розвитку молодого покоління з метою найповнішої їх самореалізації й отримання ефектів для суспільства. Мета державної молодіжної політики полягає у об'єднанні державних і недержавних ресурсів для розвитку і реалізації потенціалу молоді в інтересах держави.

Представлена пріоритетність молоді та окреслена необхідність її розвитку в Україні реалізується дуже повільно за значних обмежень, які викликані соціальними наслідками демографічних, організаційних, фінансових і структурних диспропорцій в економіці. Це підтверджує відсутність повноцінної реальної можливості для молоді отримати якісну освіту, знайти роботу за спеціальністю, отримувати гідну заробітну плату й мати змогу утримувати сім'ю, реалізовувати право на житло тощо [15].

Для оцінки стану розвитку молоді в Україні використовуємо такі показники: чисельність молодого населення в Україні; рівень освіти молоді; рівень економічної активності молоді; рівень молодіжного безробіття; кількість випускників, які отримали направлення на роботу тощо.

Станом на 01.01.2017 р. чисельність молодих людей віком 14-34 роки в Україні становила 11530224 осіб. Оскільки Україна належить до країн, у яких чисельність населення з року в рік суттєво скорочується, то депопуляція відбувається за рахунок практично усіх вікових категорій, в т.ч. і молоді. Проте, темпи зниження чисельності молоді випереджають темпи втрат серед інших вікових контингентів. Так, за період 2011-2017 рр. цей показник зменшився на 2347453 особи, тобто на 16,9%, а питома вага в загальній чисельності населення – з 31% до 27,1% (рис. 1). Дані за 2015-2017р. наведено без урахування тимчасово окупованої території АР Крим і м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

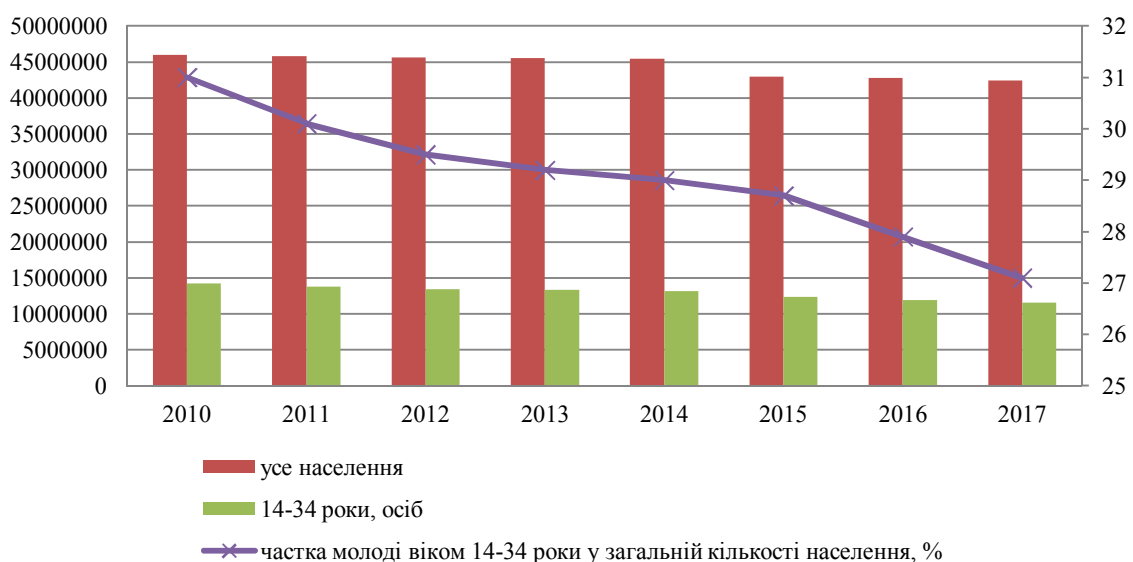


Рис. 1. Чисельність окремих вікових контингентів населення в Україні та частка молоді віком 14–34 роки у загальній чисельності постійного населення

Джерело: складено авторами за матеріалами [16]

Економічна активність молоді в Україні порівняно із загальним рівнем такої активності всього населення є доволі високою. Так, у 2016 р. в країні налічувалося 7026,6 тис. економічно активних осіб віком 15-35 років (у 2013 р. – 8387,2 тис. осіб, у 2010 р. – 8 423,7 тис. осіб), які склали 39,1% (17955,1

тис. осіб) загальної чисельності економічно активного населення віком 15-70 років (у 2013 р. – 38,1%, у 2010 р. – 38,2%). Зокрема, протягом досліджуваного періоду рівень економічної активності молоді залишався практично незмінним. Такі ж тенденції спостерігалися й у динаміці рівня економічної активності усього населення країни.

Традиційно найнижчий рівень економічної активності властивий молоді віком 15-24 роки. Це зумовлено тим, що молодь зазначеної вікової групи більшою мірою залучена до процесу навчання і здобуття освіти, ніж до інших видів трудової активності. Тому у 2016 р. економічно активною було лише 35,1% загальної чисельності вікової групи 15-24 роки (рис. 2).

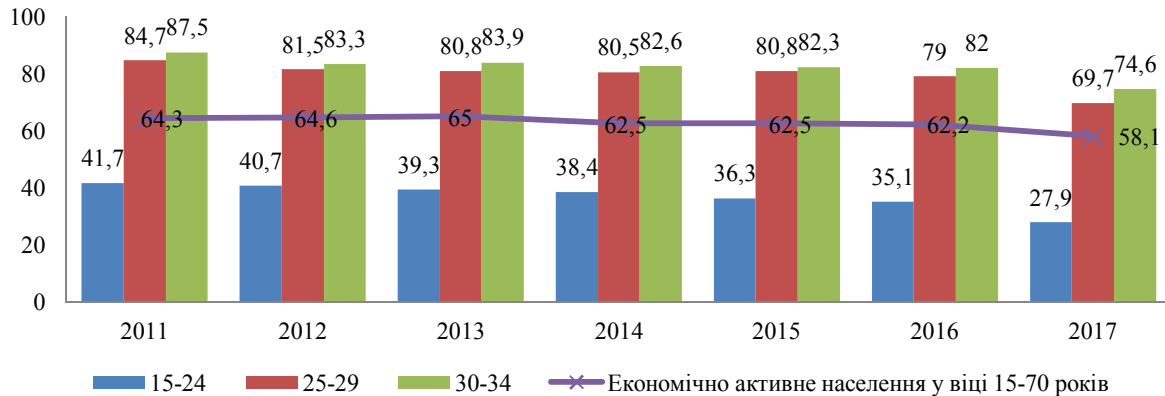


Рис. 2. Рівень економічної активності молоді за віковими групами, %
Джерело: складено авторами за матеріалами [16]

Найвищий рівень економічної активності у 2017 р. був притаманний віковій групі 30-34 роки (74,6% загальної чисельності цієї вікової групи) та вікової групи 25-29 років (69,7%). Вагомою причиною неповної зайнятості у молодому віці є відсутність можливості молоді влаштуватися на роботу після закінчення навчання переважно через брак досвіду, відсутність налагодженої системи надання молоді першого робочого місця, репродуктивний вік жінок.

Відносно новим явищем стає подальше погіршення економічного стану молоді. Це стосується виконання нею фізично важких, шкідливих і непривабливих робіт, постійної загрози безробіття, одержання мінімальної заробітної плати. Так, наприклад, середня заробітна плата молоді складає нині лише 60% від середньо-українського рівня і є вдвічі нижчою від величини мінімального споживчого бюджету для юнаків і дівчат. Наслідком цього є падіння рівня життя молоді в цілому, що спонукає її вдаватися до підробітку крім основної роботи чи навчання. Тому вторинна (додаткова) зайнятість молоді, яка здійснюється переважно у неформальній або тіньовій економіці, робить молодь об'єктом посиленої експлуатації. Сьогодні у тіньовому секторі економіки працює понад 20% молодих людей у віці 15-28 років, а у віці 20-28 років – понад 25% [17].

Протягом останніх років вельми актуальною стала проблема молодіжного безробіття. Питома вага молоді у загальній кількості безробітних щорічно збільшується та станом на 2016 р. склала більше 50% від загального числа зареєстрованих безробітних. Безробіття серед молоді більше ніж серед інших вікових груп, що відображає труднощі, з якими стикаються молоді люди при пошуку роботи. Частка безробітної молоді у загальній кількості безробітного населення за період з 2010 по 2016 роки не знижувалася нижче 52% (у 2010 р. найнижчий показник за аналізований період) (рис. 3).

Найвищі рівні безробіття за віковими групами в Україні зафіксовані у віці до 35 років. Безробіття серед осіб до 25 років у 2016 р. в 1,96 рази перевищувало рівень безробіття у віці 25-29 років та у 2,5 разів загальний рівень безробіття, а у 2017 р. – в 1,7 рази та у 2 рази відповідно.

В останні роки зростає чисельність молоді, яка раніше виходить на ринок праці. Молодь у віці 15-24 роки – це студенти й молоді люди, що завершують або завершили професійну підготовку в навчальних закладах. Вони є найбільш уразливою групою на ринку праці, оскільки за відсутності достатнього професійного і соціального досвіду найчастіше стикаються з труднощами пошуку гідної роботи у відповідності до отриманої спеціальності у закладі вищої освіти. У вікових групах 25-29 і 30-34 роки рівень молодіжного безробіття є нижчим, по відношенню до молоді у віці 15-24 роки, адже молодь вже більшою мірою здатна мати досвід роботи й відповідні професійні компетентності.

З 2010 року в Україні має місце незначна тенденція до стабілізації рівня молодіжного безробіття у вікових групах 25-29 та 30-34 років, що спричинено демографічною ситуацією та загальним старінням населення. Тому у цілому в Україні формується ситуація сприятлива для підвищення рівня зайнятості молоді [18].

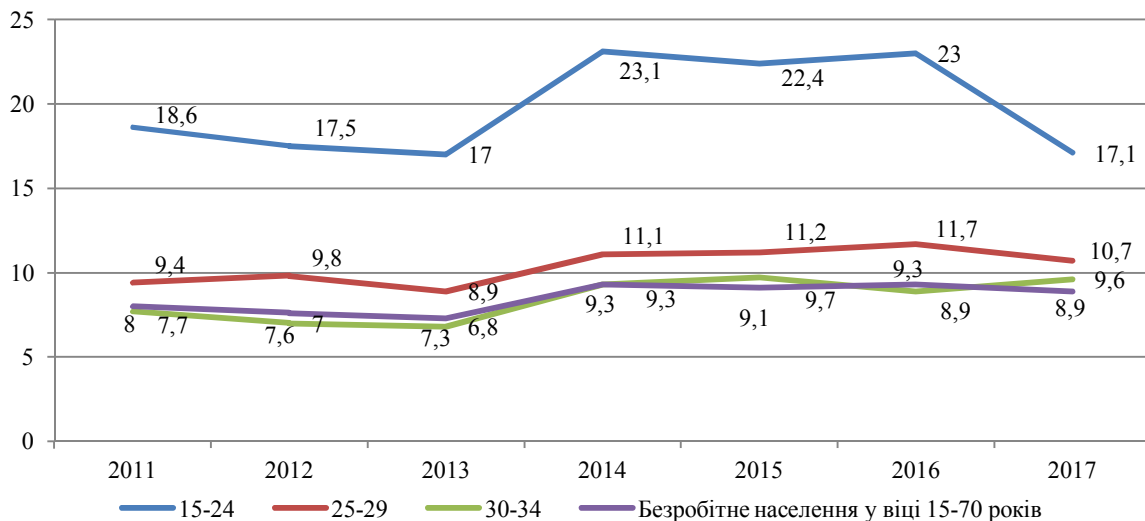


Рис. 3. Рівні безробіття молоді за віковими групами (у відсотках до економічно активного населення відповідної вікової групи), %

Джерело: складено авторами за матеріалами [16]

Результативність державної молодіжної політики у сфері зайнятості молоді частково відображається через кількість випускників ЗВО, що отримали направлення на роботу (табл. 1). За 2010-2017 рр. відбулось зменшення на 13,8% кількості випускників, що отримали направлення на роботу, майже в 3 рази зменшилась чисельність студентів, які навчались за рахунок коштів бюджетів та в 2 рази кількість випускників, що паралельно отримали робітничу професію.

Таблиця 1. Кількість випускників ЗВО, які отримали направлення на роботу у 2010-2017 рр.

Рік	Кількість випускників, які отримали направлення на роботу		З них навчалися за рахунок коштів бюджету, осіб		Кількість випускників, які одночасно з освітньо-кваліфікаційним рівнем отримали робітничу професію, осіб
	усього, осіб	у % до загальної кількості випускників	державного	місцевих	
2010	181942	27,8	134881	18267	48768
2011	170285	27,2	129615	18311	46765
2012	167932	27,4	127847	19744	48851
2013	156473	27,2	120654	17950	41143
2014	134399	27,7	104375	16370	39006
2015	98037	21,9	74678	13643	30445
2016	68240	17,6	47250	12449	25297
2017	58858	14,0	43344	9396	24030

Джерело: складено авторами за матеріалами [16]

Важливою умовою подолання сучасних проблем у зайнятості молоді є цілеспрямована послідовна державна молодіжна політика, що реалізується в межах відповідної стратегії. Головним результатом реалізації стратегії державної молодіжної політики мали б стати поліпшення становища молоді в суспільстві (підвищення рівня їх здоров'я та якості освітніх послуг, доходів) і, як наслідок, збільшення внеску молодих людей у розвиток країни (в соціально-економічний, суспільно-політичний і соціокультурний розвиток); скорочення рівня безробіття в молодіжному середовищі; зниження рівня правопорушень серед молоді; підвищення ділової, підприємницької, творчої, спортивної активності молоді; підвищення рівня самоорганізації та самоврядування молоді в житті суспільства; збільшення кількості молоді, яка активно бере участь у виборах органів влади всіх рівнів та процесах державотворення [6].

З огляду на тенденції соціально-економічного й суспільно-політичного розвитку України необхідно визначити та прийняти освіту та зайнятість, як стратегічні пріоритети молодіжної політики та обґрунтувати напрями розвитку кожної з них і ступінь реалізації в Україні:

— підтримка молоді у сфері освіти та виховання: розробка та здійснення заходів щодо забезпечення зайнятості випускників освітніх установ для підтримки їх стабільної, повноцінної трудової діяльності; формування та реалізація програм з підтримки молодіжних громадських об'єднань, які діють в освітніх установах; розробка освітніх програм, орієнтованих на ринок праці;

— підтримка економічного розвитку молодих сімей, забезпечення зайнятості молоді: залучення молоді до діяльності молодіжних бірж праці й інших форм зайнятості молоді; впровадження форм і технологій професійної та соціально-правової освіти й орієнтування молоді, допомоги у плануванні й розвитку ефективної кар'єри молоді на ринку праці; надання державою пільг та кредитування для молодих підприємців [19].

Через складну економічну ситуацію не вся молодь має змогу навчатися у вищих навчальних закладах, а про відкриття своєї власної справи в українських реаліях навіть не мріє. Більшість молоді не готова до започаткування власної справи не лише через брак коштів, а навіть більше через відсутність достатніх знань та підтримки.

З метою забезпечення розвитку економіки України, державна влада має зацікавити молодь впроваджувати свої ідеї в Україні, а не мігрувати за кордон. Не можна сказати, що в Україні відсутні програми підтримки молодіжного підприємництва, але вони є дуже вузько направлені та недостатньо інформаційно відкритими.

Сьогодні відчутною є необхідність створення мережевих структур для підтримки розвитку малого та середнього молодіжного підприємництва, які на державному рівні мають здійснювати допомогу молоді втілити свої бізнес-ідеї у реальність. Функцією цих структур буде надання таких послуг:

- організація і проведення курсів, на яких можна отримати інформацію щодо процедури оформлення бізнесу, трактування законів, прав та обов'язків перед державою та інших питань з якими стикається молодь при організації та реєстрації бізнесу;
- допомога у виборі сфери бізнесу, щоб зменшити ризик швидкого банкрутства;
- консультації у виборі місця відкриття бізнесу, оцінки ефективності розташування та аналізу конкурентів;
- роз'яснення та пошук джерел фінансування як в Україні так і за її межами, зокрема спонукати та мотивувати молодь брати участь у програмах обміну або грантових програмах, що дозволить за мінімальних витрат залучити капітал для бізнесу.

Ці структури мають співпрацювати з існуючими бізнес-інкубаторами, закладами вищої освіти, підприємствами реального сектору економіки, а також установами, які мають запити на молодих (креативних) фахівців і нові ідеї та готові надавати пільгові кредити на розвиток бізнесу. Саме такі структури будуть сполучною ланкою між молоддю, з її можливостями відкрити бізнес та державою, а суттєву проблему щодо фінансування буде частково вирішено за допомогою залучення міжнародних грантів.

Висновки

Молодь і молодіжна політика є пріоритетними напрямками розвитку, що визначають майбутнє кожної країни. Тому формування реалістичної, збалансованої та виваженої політики щодо молодого покоління має бути основою стратегічного розвитку України. Сучасні проблеми у сфері державної молодіжної політики, частково долаються вдосконаленням законодавчої бази, запозиченням досвіду європейських країн, проте залишаються не вирішеними питання правового регулювання та цілеспрямованої й послідовної реалізації стратегії розвитку державної молодіжної політики з причин низького рівня взаємодії та відповідальності центральних і місцевих органів виконавчої влади та громадських об'єднань.

З метою покращення стану молодіжної зайнятості та підвищення рівня її залучення у підприємницький сектор в Україні необхідно покращувати рівень освіти та сприяти самоосвіті; створювати і залучати молодь до молодіжних бірж праці й інших форм зайнятості; розвивати інфраструктурну мережу бізнес-інкубаторів й інших структур для сприяння формуванню власної справи; стимулювати розвиток молодіжного інноваційного підприємництва тощо.

Abstract

The article discusses the concept of "youth" and "youth policy", the goal of state youth policy is defined. The indicators of the influence of youth policy on the development of the country were considered. The approaches to determining the age limits of youth were analyzed.

The social and economic status of youth were analyzed. The negative tendencies of reducing the youth population are revealed.

Were determined that the rate of reduction in general population is lower than the rate of reduction in youth population. Such changes negatively affect the structure of the population and cause an increase in the burden on working youth. Proved that unemployment youth remains the most urgent problem in Ukraine. Outlined that frequent difficulties that young people face when they are looking for a job. It has been determined that in recent years the share of unemployed youth in Ukraine is more than 50%.

The main directions and priorities of the implementation of the state youth policy in the process of development of the state and society are revealed. Practical recommendations for reducing social tensions in Ukraine were provided through the promotion of quality education and the development of youth entrepreneurship.

The directions of youth development in Ukraine were proposed. The necessity of improvement of the education system and increasing of its financing is determined. Proposed to introduce in the higher educational establishments, regardless of the direction of training, the discipline of the formation of basic knowledge of the organization and working process of entrepreneurship. Facilitate the formation of entrepreneurial skills at university graduates in the process of training. The importance of creation and development of business incubators for stimulation and support of youth entrepreneurship is substantiated. The necessity of developing a network of state structures that would help young people in opening their own business is proved. Ensuring the development of youth entrepreneurship will help reduce youth unemployment and social strain in Ukraine.

Список літератури:

1. The World Programme of Action for Youth. – Printed at the United Nations, New York, 2010. – 75с.
2. Головатий М.Ф. Державна молодіжна політика як феномен суспільного розвитку і нова парадигма державотворення у країнах перехідного періоду / М.Ф. Головатий // Акт.пробл.держ.упр. зб. Наук. Пр. – О.: ОРІДУ УАДУ, 2002. – Вип.10. – С. 291-304.
3. Підвищення ефективності діяльності органів державного управління з питань молодіжної політики: регіональний аспект / авт. кол.: Є.І. Бородін, Н.М. Літвінова, Ю.В. Борисова та ін.; за заг. ред. Є.І. Бородіна. – К.: НАДУ, 2009. – 36 с.
4. Ильинский И.М. Молодежь и молодежная политика. Философия. История. Теория / И.М. Ильинский. – М.: Голос, 2001. – 694 с.
5. Карнаух А.А. Молодь і молодіжна політика в Україні: проблеми і перспективи / А.А. Карнаух // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2014. – Вип. Спец. вип.. – С. 310-316 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2014_Spets.vip.
6. Коваль Г.В. Развитие державної молодіжної політики: теорія, методологія, механізми реалізації [монографія] / Г.В. Коваль. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 432 с.
7. Криворученко В.К. К вопросу о законодательстве субъектов Федерации в сфере молодежной политики / В.К. Криворученко. – К.: НИЦ ПМ, 1990. – 125 с.
8. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти / За ред. Е.М. Лібанової. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2010. – 248 с.
9. Wagner T. Creating Innovators: The Making of Young People Who Will Change the World / T. Wagner // K.Fund, 2018. – 234 p.
10. Brice M. Jeunesse d'aujourd'hui et organisations de jeunesse de demain / M. Brice // Pensée plurielle. – 2007/1. – №14. – p. 9-18
11. Черниш Н.Й. Соціологія: Підручник за рейтингово-модульною системою навчання // Н.Й. Черниш – 5-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009. – 468 с.
12. Философский энциклопедический словарь / глав. ред. Л.Ф. Ильичев, П.Н. Федосеев и др. – М.: Советская энциклопедия, 1983. – 836 с.
13. Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
14. Корпач Н. Основні напрями реалізації державної молодіжної політики в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. Корпач, І. Сидорук // Педагогічний часопис Волині. – 2016р. – №2. – С. 30-34.
15. Карпенко А.В. Проблеми та напрями розвитку молодіжної політики в Україні / А.В. Карпенко, О.В. Біленко // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій: зб. наук. пр. / Київ. ін-т бізнесу і технологій. – К., 2013. – №3 (22). – С. 24-28.
16. Державна служба статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
17. Нікіфоров Б. Проблеми соціально-економічного становища української молоді / Б. Нікіфоров. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://blog.liga.net/user/bnikiforov/article/14040.aspx>.
18. Раєвнева О.В. Молодь на ринку праці в Україні: оцінка сучасного стану зайнятості / О.В. Раєвнева, І.Є. Нос // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2014. – Вип. №2. – С. 322-327.
19. Мацюк Т.І. Молодіжна політика в Україні: сучасний стан та шляхи розвитку / Т.І. Мацюк // Ефективна економіка. – 2013. – №10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=%3C/p%3E%3Cp%20id=&z=2392>.

References:

1. The World Program for Action for Youth (2010). New York: Printed at the United Nations [in English].
2. Golovaty, M.F. (2002). State youth policy as a phenomenon of social development and the new paradigm of state formation in transition countries O.: ORIDU UADU, 10, 291-304 [in Ukrainian].
3. Borodin, E.I., Litvinova, N.N., & Borisova, Y.V. (2009). Improving the effectiveness of public administration bodies in youth policy: regional E. I. Borodin (Ed.). Kiev: NAPA [in Ukrainian].
4. Ilyinsky, I.M. (2001). Youth and Youth Policy. Philosophy. History Theory. M.: Voice [in Ukrainian].
5. Karnukh, A.A. (2014). Youth and Youth Policy in Ukraine: Problems and Prospects. Scientific Journal of NP Drahomanov NPU. Series 22, 310-316 [in Ukrainian].
6. Koval, G.V. (2013). Development of the State Youth Policy: Theory, Methodology, Mechanisms for Realization. Mykolaiv: View of the BSU them. Petra Mohyla [in Ukrainian].
7. Krivoruchenko V.K. (1990). On the issue of the legislation of the subjects of the Federation in the field of youth policy. K.: SIC PM [in Russian].
8. Libanova, E.M. (Ed.). (2010). Young and Young Politics in Ukraine: Social and Demographic Aspects. K.: The Institute of Demographers and Social Development. M.V. Ptukhs of the National Academy of Sciences of Ukraine [in Ukrainian].
9. Wagner, T. (2018). Creating Innovators: The Making of Young People Who Will Change the World. K.Fund [in English].
10. Brice, M. (2007). Jeunesse d'aujourd'hui et organisations de jeunesse de demain. Pensée plurielle, 14, 9-18 [in French].
11. Chernysh, N.Y. (2009). Sociology: Textbook on rating-modular education system. Kiev: Znannyi [in Ukrainian].
12. Ilyichev, L.F., & Fedoseev, P.N. (Eds.). (1983). Philosophical Encyclopedic Dictionary. M.: Soviet Encyclopedia [in Russian].
13. Declaration "On the General Principles of State Youth Policy in Ukraine". From 15.12.1992. № 2859-XII [in Ukrainian].
14. Korpach, N. (2016). Basic directions of realization of state youth policy in Ukraine: socio-pedagogical aspect. Pedagogical magazine of Volyn, 2, 30-34 [in Ukrainian].
15. Karpenko, A.V. (2013). Problems and directions of development of youth policy in Ukraine. Bulletin of the Kiev Institute of Business and Technologies, 3 (22), 24-28 [in Ukrainian].
16. State Statistics Service. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
17. Nikiforov, B. Problems of the socio-economic situation of Ukrainian youth. Retrieved from <http://blog.liga.net/user/bnikiforov/article/14040.aspx> [in Ukrainian].
18. Ryevneva, O.V., & Nose, I.E. (2014). Youth on the labor market in Ukraine: assessment of the current employment situation. Global and national problems of the economy, 2, 322-327 [in Ukrainian].
19. Matsyuk, T.I. (2013). Youth politics in Ukraine: the modern state and directions of perfection. Kiev: Effective Economics, 10 [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Карпенко А. В. Молодь і молодіжна політика / А. В. Карпенко, Л. І. Єськова // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2018. – № 4 (6). – С. 11-18. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/ejopu/2018/No4/11.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.2578944

Reference a Journal Article:

Karpenko A. V. Youth and youth policy / A. V. Karpenko, L. I. Yeskova // Economic journal Odessa polytechnic university. – 2018. – № 4 (6). – С. 11-18. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/ejopu/2018/No4/11.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.2578944

